

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NACIONALINIO ORO TARŠOS MAŽINIMO PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas), patikslintą pagal darbo tvarką gautas Ministrės Pirmininkės patarėjo pastabas, kurios darbo tvarka aptartos su rengėju ir į jas iš esmės atsižvelgta.

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Projektas parengtas¹ siekiant įgyvendinti:

– 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (toliau – Direktyva (ES) 2016/2284), 6 straipsnio 4 dalies nuostatas, nustatančias valstybėms narėms prievolę nacionalinėse oro taršos valdymo programose² numatytą išmetamųjų teršalų mažinimo politiką ir priemones atnaujinti per 18 mėnesių nuo naujausio nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos arba nacionalinių išmetamųjų teršalų prognozių pateikimo, jei iš pateiktų duomenų matyti, kad nevykdomi išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai arba kyla rizika, kad jie nebus vykdomi;

– Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 „Dėl Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“ (toliau – Aplinkos apsaugos strategija), nustatytą tikslą oro kokybės apsaugos srityje – užtikrinti, kad Lietuvoje į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis neviršytų tarptautiniuose ir ES teisės aktuose nustatyto kiekio, oro teršalų koncentracija aplinkos ore neviršytų žmogaus sveikatai ir aplinkai nepavojingų aplinkos oro užterštumo lygių;

– 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998, 6 strateginio tikslo „Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui“ 3–7 poveikio rodiklius (išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekio pokytį, palyginti su 2005 m.);

– Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155, VI misijos 6.4 veiksmą „Siekiant užtikrinti, kad bus įgyvendinti Lietuvai nustatyti direktyva reguliuojami oro teršalų sumažinimo tikslai, tinkamai valdyti kitų tarptautiniais įsipareigojimais pagrįstų oro teršalų išmetimą,

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 2 punktu pavesta Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai peržiūrėti Nacionalinį oro taršos mažinimo planą ne rečiau kaip kas ketverius metus ir prirėkus šio plano pakeitimo projektą pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti.

² Parengtos siekiant apriboti metinius tam tikrų išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekius (išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekio sumažinimo tikslai 2020 m. valstybėms nustatyti 2012 m. gegužės 4 d. Ženevoje priimtuose 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos (toliau – Konvencija) 1999 metų Protokolo dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (toliau – Geteborgo protokolas) pakeitimuose, išdėstytuose Konvencijos vykdomosios institucijos Sprendimo 2012/2 priede, ir Direktyvoje (ES) 2016/2284; Direktyvoje (ES) 2016/2284 nustatyti ir išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekio sumažinimo tikslai 2030 metams).

atnaujinti Nacionalinį oro taršos mažinimo planą – numatyti papildomas priemones, kurių reikia kuo greičiau pašalinti taršos mažinimo iki 2020 m. įsipareigojimų neatitiktį ir oro taršos mažinimo tikslams iki 2030 m. pasiekti“.

Lietuvos Respublikos institucijos 2023 m. sausio 26 d. gavo Europos Komisijos (toliau – EK) oficialų pranešimą, 2023 m. lapkričio 16 d. – pagrįstą nuomonę dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. INFR(2022)/2074 dėl direktyvos (ES) 2016/2284 neįgyvendinimo Lietuvos nacionalinėje teisėje. EK nurodė, kad Lietuva nuo 2020 m. neįvykdė pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 4 straipsnio 1 dalį³, taikomą kartu su šios direktyvos II priedu, tenkančių įsipareigojimų sumažinti išmetamųjų teršalų – azoto oksidų (NO_x), amoniako (NH₃) ir nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLOJ) kiekį, priimtame Lietuvos nacionaliniame oro taršos mažinimo plane⁴ (toliau – Planas) priemonės nepakankamos, kad būtų įvykdyti minėtų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai, kaip reikalaujama pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnio 1 dalį⁵. Prašoma imtis būtinų priemonių, kad į nuomonę būtų atsižvelgta.

Planas turi būti atnaujintas siekiant apriboti nacionaliniu mastu iš antropogeninių taršos šaltinių išmetamą sieros dioksido (SO₂), NO_x, NH₃, NMLOJ ir smulkiųjų kietųjų dalelių (KD_{2,5}) kiekį, kad būtų laikomasi Direktyvoje (ES) 2016/2284 Lietuvai nustatytų išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekio sumažinimo 2020 m. tikslų (taikytinų nuo 2020 m. iki 2029 m.) ir 2030 m. tikslų (taikytinų 2030 m. ir vėliau), taip pat orientacinių tarpinių taršos mažinimo tikslų 2025 metams⁶; siekiant valdyti nacionaliniu mastu iš antropogeninių taršos šaltinių išmetamų kitų oro teršalų (reguliuojamų Jungtinių Tautų tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos (toliau – Konvencija) 1998 m. Sunkiųjų metalų ir 1998 m. Patvariųjų organinių teršalų protokolais (toliau – Sunkiųjų metalų protokolai, POT protokolai))⁷ kiekį, kad nebūtų viršijamas ataskaitiniais 1990 m. išmestas kiekvieno jų kiekis.

Atlikus naujausios nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos ir prognozių⁸ duomenų analizę, papildomai įvertinus Lietuvoje įgyvendinamas Plane nenumatytas ir planuojamas įgyvendinti priemones (pvz., klimato kaitos valdymo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir kt. srityse) ir galimą jų poveikį aplinkos oro taršai, galimą taršos mažinimo įsipareigojimų neįvykdymo riziką,

³ Valstybės narės, laikydamosi II priede nustatytų nacionalinių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų, taikytinų nuo 2020 m. iki 2029 m. ir nuo 2030 m. ir toliau, riboja bent šių per metus išmetamų antropogeninės kilmės teršalų kiekį: sieros dioksido, azoto oksidų, nemetaninių lakiųjų organinių junginių, amoniako ir smulkiųjų kietųjų dalelių. (*Direktyvos (ES) 2016/2284 4 straipsnio 1 dalis*).

⁴ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/410fbc3067f511e9917e8e4938a80ccb>

⁵ Siekdamas pagal 4 straipsnį apriboti savo metinius išmetamuosius antropogeninės kilmės teršalų kiekius ir prisidėti įgyvendinant šios direktyvos tikslus pagal 1 straipsnio 1 dalį, valstybės narės pagal III priedo 1 dalį parengia, priima ir įgyvendina savo atitinkamas nacionalines oro taršos valdymo programas. (*Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnio 1 dalis*)

⁶ Nustatomų pagal linijinę taršos mažinimo nuo 2020 m. tikslo (išmetamo teršalo kiekio lygio) iki 2030 m. tikslo (išmetamo teršalo kiekio lygio) trajektoriją, siekiant „patikrinti“, kaip sekasi įgyvendinti 2030 m. tikslus (toliau – 2025 m. tikslai). Jeigu 2025 m. tikslų, nustatytų pagal linijinę mažinimo trajektoriją, valstybėje pagrįstai nenumatoma (ar neįmanoma) laikytis, Plane turi būti pateikiama Direktyvos (ES) 2016/2284 reikalavimus atitinkanti kita mažinimo trajektorija ir kiti 2025 m. tikslai.

⁷ Nustatyti Konvencijos 1998 m. Sunkiųjų metalų protokole (kadmis (Cd), švinas (Pb), gyvsidabris (Hg)) ir 1998 m. Patvariųjų organinių teršalų protokole (policikliniai aromatiniai angliavandeniliai (PAH) – benzo(a)pirenas, benzo(b)fluorantenai, benzo(k)fluorantenai, indeno(1,2,3-cd)pirenas; dioksinai/furanai (PCDD/F) – polichlordibenzo-p-dioksinai (PCDD) ir polichlordibenzofuranai (PCDF); heksachlorbenzenas, polichlorintai bifenilai (PCB)) (toliau – kiti oro teršalai).

⁸ Nuolat vykdomos Aplinkos apsaugos agentūros ir Europos Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai nustatyta tvarka pateiktos 2024 m.

atnaujinti Planą⁹ ir numatyti papildomas priemonės būtina ne vėliau¹⁰ kaip iki 2024 m. birželio 30 d. Vyriausybei patvirtinus atnaujintą Planą, per du mėnesius¹¹ jį pateikti Europos Komisijai.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projekto tikslas – siekiant užtikrinti, kad Lietuvoje į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis neviršytų tarptautiniuose ir Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktuose nustatyto kiekio, oro teršalų koncentracija aplinkos ore neviršytų žmogaus sveikatai ir aplinkai nepavojingų aplinkos oro užterštumo lygių, – pakeisti Planą papildant jį priemonėmis, kurių reikia oro taršos mažinimo iki 2020 m. įsipareigojimų neatitiktčiai kuo greičiau pašalinti ir oro taršos mažinimo tikslams iki 2030 m. pasiekti.

Projektu siūloma pakeisti Planą:

- patikslinti Plano pirmojo tikslo („sumažinti taršą SO₂, NO_x, NH₃, KD_{2,5} ir NMLOJ, didžiausią dėmesį skiriant taršos mažinimui iš pagrindinių teršėjų“) aprašomąsias dalis, atnaujinant informaciją apie padarytą pažangą 2005–2022 m. mažinant kiekvieno atskiros išmetamo į aplinkos orą teršalo (SO₂, NO_x, NH₃, KD_{2,5}, NMLOJ) kiekį ir išvadas dėl tolesnio mažinimo poreikio remiantis naujausiais nacionalinės išmetamų į aplinkos orą teršalų apskaitos¹² ir prognozių duomenimis (*Plano 15.1. papunktis*);

- patikslinti Plano antrojo tikslo („apriboti taršą sunkiaisiais metalais ir patvariaisiais organiniais teršalais, siekiant neviršyti 1990 m. išmesto kiekvieno jų kiekio, didžiausią dėmesį skiriant taršos mažinimui iš pagrindinių teršėjų“) aprašomąsias dalis, atnaujinant informaciją apie padarytą pažangą 2005–2022 m. mažinant į aplinkos orą išmetamų sunkiųjų metalų ir patvariųjų organinių teršalų kiekį ir išvadas dėl tolesnio jų mažinimo poreikio remiantis naujausiais nacionalinės išmetamų į aplinkos orą teršalų apskaitos¹³ duomenimis (*Plano 15.3. papunktis*); pakeisti antrajam tikslui įgyvendinti numatomą uždavinį patikslinant sektorius, kuriuose turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys taršos sunkiųjų metalų ir patvariųjų organinių teršalų sumažinimui (*Plano 15.4 papunktis*);

- pakeisti Plano 1 priedą „Nacionalinio oro taršos mažinimo plano tikslai, uždaviniai, įgyvendinimo vertinimo kriterijai ir jų reikšmės“ (išdėstyti nauja redakcija) – atsisakyti 1.1–1.5 uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų „išmesto teršalų kiekio, kilotonomis“, kurių reikšmės kasmet tikslinamos nustatyta tvarka perskaiciuojant istorinius duomenis vykdant nacionalinę išmetamų į aplinkos orą teršalų apskaitą. Oro taršos sumažinimo įsipareigojimų įvertinimui nustatyti pakanka kito esamo uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijaus – „išmetamų teršalų kiekio pokyčio, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentais“;

- pakeisti Plano 2 priedą „Nacionalinio oro taršos mažinimo plano įgyvendinimo priemonių planas“ (išdėstant nauja redakcija) – papildant jį naujomis priemonėmis¹⁴ ir nuorodomis į kituose strateginiuose dokumentuose suplanuotas priemones (padėsiančias mažinti oro taršą ir gerinti oro

⁹ Atnaujinant nacionalines oro taršos valdymo programas, įtraukiami bent šie elementai: a) įgyvendinant programą, mažinant išmetamųjų teršalų kiekį ir koncentraciją padarytos pažangos vertinimas; b) visi svarbūs su politinėmis aplinkybėmis, vertinimais, programa arba su jos įgyvendinimo tvarkaraščiu susiję pokyčiai (*Direktyvos (ES) 2016/2284 3 priedo 1 dalies 2 punktas*).

¹⁰ Nacionalinėse oro taršos kontrolės programose numatyta išmetamųjų teršalų mažinimo politika ir priemonės turi būti atnaujinamos per 18 mėnesių nuo naujausio nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos arba nacionalinių išmetamųjų teršalų prognozių pateikimo, jei iš pateiktų duomenų matyti, kad nevykdomi oro taršos mažinimo įsipareigojimai arba yra rizika, kad jie nebus vykdomi (*Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnio 4 dalis*).

¹¹ Kai nacionalinė oro taršos valdymo programa atnaujinama pagal 6 straipsnio 4 dalį, atitinkama valstybė narė pateikia atnaujintą programą Komisijai per du mėnesius (*Direktyvos (ES) 2016/2284 10 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa*).

¹² Nuolat vykdomos Aplinkos apsaugos agentūros ir Europos Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai nustatyta tvarka pateiktos 2024 m.

¹³ Nuolat vykdomos Aplinkos apsaugos agentūros ir Europos Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai nustatyta tvarka pateiktos 2024 m.

¹⁴ 10 priemonė „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. 634 „Dėl Bešeimininkio, konfiskuoto, valstybės paveldėto, valstybei perduoto turto, daiktinių įrodymų, lobių ir radinių perdavimo, apsaikymo, saugojimo, realizavimo, grąžinimo ir pripažinimo atliekomis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimas“; 11 priemonė „Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimas“; 14 priemonė „Išplėsti veiklos rūšių, patenkančių į Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių taikymo sritį, sąrašą“; 17 priemonė „Mėšlo ir nuotekų tvarkymo statinių projektavimo ir eksploatavimo techninių ir technologinių sprendimų peržiūra ir atnaujinimas“; 18 priemonė „Žemės ūkio subjektų informuotumo ir kompetencijų apie subalansuotą tręšimą didinimas“.

kokybę), siekiant kuo greičiau įgyvendinti Lietuvai nustatytus Direktyvoje (ES) 2016/2284 reguliuojamų oro teršalų – NO_x, NMLOJ ir NH₃ sumažinimo 2020–2029 m. ir nuo 2030 m. tikslus, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu; išbraukiant Plano priemonę P56 „Gyvenamųjų individualių pastatų kurą deginančių įrenginių ir dūmtakių priežiūros ir kontrolės sistemos sukūrimas“ atsižvelgiant į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos siūlymą¹⁵. Siekiant išvengti priemonių dubliavimosi skirtinguose strateginiuose dokumentuose, Plano 2 priede pateikiamos nuorodos į atnaujinto Lietuvos Respublikos nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto (toliau – NEKSVP) priemones¹⁶, padėsiančias įgyvendinti Plano uždavinius, – siekiant įvertinti jų poveikį oro taršos sumažėjimui. Priemonės apima visuose ūkio sektoriuose (energetikos, transporto, žemės ūkio, pramonės) iki 2030 m. reikiamas įgyvendinti priemones. Plano 2 priede nurodytų priemonių¹⁷ įgyvendinimo laikotarpiai patikslinti atsižvelgus į pasikeitusią priemonių įgyvendinimo situaciją (pažangą ir planuojamą įgyvendinimo pabaigą); įgyvendintos priemonės¹⁸ iš Plano 2 priedo perkeliamos į Plano 9 priedą „Pažanga mažinant išmetamųjų teršalų kiekį nacionaliniu mastu“ (pateikiant jų trumpą aprašymą);

– pakeisti Plano 3 priedą „Oro taršos mažinimo prioritetai ir tikslai“ – patikslinti 1 lentelę nurodant joje tik Lietuvai nustatytus išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekio sumažinimo, palyginti su 2005 m., tikslus, procentais. (Juos atitinkančias didžiausio leistino išmetamo teršalų kiekio vertes 2020–2029 metais ir nuo 2030 m., faktiškai išmesto teršalų kiekio tonomis rašyti 3 priede neverta, – jų reikšmės kasmet tikslinamos nustatyta tvarka perskaičiuojant istorinius duomenis vykdant nacionalinę išmetamų į aplinkos orą teršalų apskaitą);

¹⁵ Esama kurą deginančių įrenginių ir dūmtakių gaisrinės saugos reikalavimų priežiūros ir kontrolės sistema ganėtinai efektyvi, todėl netikslinga kurti naują papildomą kontrolės sistemą.

¹⁶ Įskaitant patikslintas iki šio pakeitimo galiojančio Plano priemones (P7–P13, P16–P21, P23–P26, P28, P30–P31, P34, P40, P44, P46–P47, P49–P51, P53–P54), atitinkančias NEKSVP priemones.

¹⁷ 2, 4, 6, 8, 12, 15 ir 20 priemonės.

¹⁸ „Integruoto išmetamųjų teršalų valymo metodo taikymas naftos perdirbimo pramonėje“ (Naftos perdirbimo produktų gamybos įrenginių optimizavimas keičiant katilo degiklį ir didinant dujinio kuro naudojimą šiluminės elektrinės katiluose) (galiojančio Plano priemonė P3), „Miesto susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“ (Finansinės paskatos savivaldybėms elektra, gamtinėmis dujomis ir (arba) vandeniliu varomų miesto susisiekimo viešojo transporto priemonėms įsigyti) (galiojančio Plano priemonė P14), „Priemiestinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“ (Finansinės paskatos savivaldybėms elektra, gamtinėmis dujomis ir (arba) vandeniliu varomų priemiestinio susisiekimo viešojo transporto priemonėms įsigyti) (galiojančio Plano priemonė P15), „Organinius tirpiklius naudojančių įrenginių taršos apmokestinimas“ (Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimas papildant mokesčio mokėtojų, teršiančių iš stacionariųjų taršos šaltinių, sąrašą asmenimis, eksploatuojančiais organinius tirpiklius naudojančius įrenginius, kurie pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymą privalo būti įregistruoti) (galiojančio Plano priemonė P38), „Visuomenės švietimas apie tirpiklių vartojimą namų ūkiuose“ (Visuomenės švietimo kampanija (socialinė reklama) siekiant mažinti tirpiklių vartojimą namų ūkiuose) (galiojančio Plano priemonė P37), „Gerosios žemės ūkio praktikos kodekso parengimas (atnaujinimas)“ (Atnaujinto gerosios žemės ūkio praktikos kodekso (apimančio neorganinių trąšų pakeitimą organinėmis ir derliaus liekanų valdymą) parengimas ir taikymas sudarytų sąlygas mažinti neigiamą žemės ūkio poveikį dirvožemiui, vandens telkinių būklei, aplinkos orui ir klimatui) (galiojančio Plano priemonė P39), „Mėšlo ir srutų laikymo ir tvarkymo reikalavimų peržiūra“ (Pakeisti Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimus, susijusius su mėšlo ir srutų laikymu ir tvarkymu, išskyrus jų laikymą ir tvarkymą mažuose ir labai mažuose ūkiuose) (galiojančio Plano priemonė P41), „Ūkinių gyvūnų laikymo vietų projektavimo ir eksploatavimo techninių ir technologinių sprendimų peržiūra ir atnaujinimas“ (Atnaujintos kiaulidžių, galvijų pastatų, avininkystės ūkių, paukštininkystės ūkių, kailinės žvėrininkystės ir triušininkystės ūkių projektavimo taisyklės papildant jas galimais naujais techniniais ir (ar) technologiniais sprendimais išmetamiems teršalams į aplinkos orą valdyti) (galiojančio Plano priemonė P42), „Amonio karbonato trąšų naudojimo teisinis reglamentavimas“ (Lietuvos Respublikos tręšiamųjų produktų įstatymo pagrindu parengti Tręšiamųjų produktų naudojimo reikalavimai, kuriuose įtvirtintas draudimas naudoti amonio karbonato trąšas) (galiojančio Plano priemonė P43), „Namų ūkių (būstų) jungimosi prie centralizuoto šilumos tiekimo (toliau – CŠT) sistemos skatinimas“ (galiojančio Plano priemonė P52), „Išmetamų į orą smulkiųjų kietųjų dalelių kiekio mažinimas naftos perdirbimo sektoriuje“ (Katalizinio krekingo įrenginio elektrostatinio filtro įrengimas naftos perdirbimo pramonėje) (galiojančio Plano priemonė P55), „Namų ūkių (būstų) šildymo įrenginių inventorizavimas“ (galiojančio Plano priemonė P58), „Pirotechnikos priemonių naudojimo ribojimas“ (2024 m. kovo 21 d. Lietuvos Respublikos civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 9, 16, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2503 siekiant riboti pirotechnikos priemonių naudojimą, suteikiant teisę savivaldybėms nustatyti pirotechnikos priemonių taisykles ir kontroliuoti jų laikymąsi).

– pripažinti netekusiais galios Plano 6 ir 7 priedus, – juose esama informacija nebeaktuali, Nacionalinių oro taršos valdymo programų rengimo pagal Direktyvą (ES) 2016/2284 gairės¹⁹ nereikalauja pateikti tokios informacijos (finansavimas Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis, ES fondų investicijas);

– pakeisti Plano 9 priedą „Pažanga mažinant išmetamųjų teršalų kiekį nacionaliniu mastu“, 10 priedą „Pažanga gerinant oro kokybę“, 11 priedą „Pažanga mažinant tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos sunkiųjų metalų ir patvariųjų organinių teršalų protokolais reguliuojamų teršalų išmetimus“ – remiantis naujausiais nacionalinės išmetamųjų aplinkos orą teršalų apskaitos ir valstybinio aplinkos oro kokybės monitoringo duomenimis, atnaujinti informaciją apie padarytą pažangą mažinant išmetamųjų aplinkos orą teršalų kiekį ir gerinant aplinkos oro kokybę;

– pakeisti 12 priedą „Prognozuojamas išmesti į aplinkos orą teršalų kiekis“ (išdėstant jį nauja redakcija) – remiantis naujausiais nacionalinės išmetamųjų aplinkos orą teršalų prognozių duomenimis, atnaujinti informaciją apie prognozuojamą pažangą mažinant išmetamųjų aplinkos orą teršalų kiekį įgyvendinant esamas priemones. Vadovaujantis Komisijos Komunikato Nacionalinių oro taršos valdymo programų rengimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo gairėmis (toliau – Gairės), prognozuojamas išmesti į aplinkos orą teršalų kiekis ir jo mažinimas turi būti grindžiamas esamų priemonių – priimtų nacionalinių ir ES priemonių – numatomu įgyvendinimu (*WM scenarijus*). Todėl išmetamųjų aplinkos orą teršalų kiekio ir jo sumažinimo prognozė (pagal *WM scenarijų*) atlikta darant prielaidą, kad nebus keičiamos priimtose iki 2024 m. gegužės 1 d. (t. y. iki prognozės atlikimo) nacionalinės ir ES priemonės;

– pakeisti Plano 15 priedą „Tolimosios oro teršalų pernašos“ (išdėstant nauja redakcija) – atnaujinant informaciją apie Lietuvoje išmesto teršalų kiekio poveikį kitų šalių aplinkos orui ir tarpvalstybinių oro teršalų pernašų poveikį Lietuvos aplinkos orui;

– pakeisti 16 priedą „Prognozuojamas išmesti į aplinkos orą teršalų kiekis, įgyvendinus Nacionaliniame oro taršos mažinimo plane numatytas priemones“ (išdėstant nauja redakcija) – remiantis naujausiais nacionalinės išmetamųjų aplinkos orą teršalų apskaitos ir prognozių duomenimis, pateikti informaciją apie prognozuojamą pažangą mažinant išmetamųjų aplinkos orą teršalų kiekį įgyvendinant Plane numatytas priemones. Vadovaujantis Gairėmis, prognozuojamas bendras išmesti į aplinkos orą teršalų kiekis ir jo mažinimas turi būti grindžiamas esamų priemonių (t. y. priimtų nacionalinių ir ES priemonių) numatomu įgyvendinimu (*WM scenarijus*) ir papildomai suplanuotų priemonių numatomu įgyvendinimu (*WAM scenarijus*). Atsižvelgiant į tai, bendro išmetamųjų aplinkos orą teršalų kiekio ir jo sumažinimo prognozė (pagal *WM ir WAM scenarijus*) atlikta darant prielaidą, kad bus įgyvendinamos priimtose iki 2024 m. gegužės 1 d. (t. y. iki prognozės atlikimo) nacionalinės ir ES priemonės (*WM scenarijus*) ir Plano 2 priede papildomai numatytos (10, 11, 14, 17 ir 18) priemonės, įskaitant prie oro taršos mažinimo prisidėsiančias nurodytas Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano 2021–2030 m. planuojamas priemones (*WAM scenarijus*).

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Planą įgyvendins ir už priemonių vykdymą pagal kompetenciją atsakys Plano 2 priede nurodytos atsakingos institucijos. Įgyvendinant priemones rekomenduojama dalyvauti savivaldybėms, ūkio subjektams ir namų ūkiams, išnaudojant galimybes gauti finansines paskatas ir kitokių priemonėse numatytu būdu. Priemonės²⁰ numatoma finansuoti iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto²¹ asignavimų (numatytų jas įgyvendinančioms institucijoms) ir 2021–2027 m. Europos Sąjungos

¹⁹ Europos Komisijos komunikatas 2019/C 77/01.

²⁰ 2, 8, 9, 12, 16, 21, 23, 25 ir 26 priemonės. Lėšų poreikis atskiroms priemonėms nurodytas Plano 2 priedo paskutinėje skiltyje, finansavimo šaltiniai – 2 priedo 4–5 pastabose.

²¹ Pagal 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. D1-227 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašo patvirtinimo“, valstybės biudžeto – Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos; ir (arba) suplanuotos atsakingų vykdytojų einamųjų biudžetinių metų strateginiuose veiklos planuose priemonės įgyvendinimo laikotarpiui.

struktūrinių fondų. Planuojamas bendras lėšų poreikis per visą įgyvendinimo laikotarpį Plane minėtoms priemonėms – 31 225,18 tūkst. Eur.

Įgyvendinant pakeistą Planą ir jame numatytas priemonės:

- būtų greičiau įvykdyti Lietuvai tarptautiniuose ir ES teisės aktuose nustatyti į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio sumažinimo 2020 m. įsipareigojimai;
- pagerėtų aplinkos oro kokybė, t. y. oro teršalų koncentracija aplinkos ore nors neviršytų pagal ES reikalavimus nustatytą žmogaus sveikatai ir aplinkai nepavojingų aplinkos oro užterštumo lygių;
- padidėtų nacionalinės oro teršalų apskaitos kokybė, jos išsamumas (turi būti pereinama prie kuo aukštesnio (išsamesnio) apskaitos lygio (ne žemesnio kaip TIER2) ir patikimumas, kurie sudarys sąlygas sprendimams dėl tolesnio taršos valdymo (mažinimo) priimti;
- būtų sustiprinta aplinkos oro kokybės stebėseną ir oro taršos poveikio sveikatai stebėseną, jos rezultatų, kurie didintų visuomenės informuotumą, aktyvumą imtis veiksmų, prieinamumas; tokie rezultatai būtų svarbus postūmis ir svarus argumentas oro taršos mažinimo nacionaliniu ar vietos lygiu sprendimams priimti;
- nacionalinės oro teršalų apskaitos duomenys, šiuos duomenis lemiančios priežastys būtų plačiau prieinami, suprantami visuomenei, kasmet atnaujinami ir visuomenė būtų geriau informuota, tikėtina, pasikeistų gyvenimo, judumo, vartojimo ir kiti prie aplinkos oro taršos mažinimo prisidedantys įpročiai.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Plano tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų pasiekimo stebėseną ir analizę vykdys Plano 1 priede nurodytos institucijos (Aplinkos apsaugos agentūra, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos). Plano 2 priede nurodytos institucijos, atsakingos už priemonių vykdymą, teiks informaciją apie priemonių įgyvendinimą atitinkamo Plano uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijaus stebėseną vykdančiai institucijai ir Aplinkos ministerijai iki kiekvienų metų vasario 1 d.

Plano įgyvendinimo plane numatytų priemonių poveikis oro taršos mažinimui bus vertinamas kasmet pagal tarptautinius ir Direktyvos (ES) 2016/2284 reikalavimus vykdant nacionalinę į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio apskaitą. Jei Direktyva (ES) 2016/2284 reguliuojamų teršalų apskaitos ir prognozių duomenys rodytų, kad taršos mažinimo tikslai nevykdomi arba yra rizika jų neįvykdyti, Planas turėtų būti atnaujintas – papildytas naujomis priemonėmis.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos²² nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155, VI misijos (prioriteto) „Lietuvos žaliasis kursas“ 6.4 veiksmą „Siekiant užtikrinti, kad bus įgyvendinti Lietuvai nustatyti direktyva reguliuojami oro teršalų sumažinimo tikslai, tinkamai valdyti kitų tarptautiniais įsipareigojimais pagrįstų oro teršalų išmetimą, atnaujinti Nacionalinį oro taršos mažinimo planą – numatyti papildomas priemones, kurių reikia kuo greičiau pašalinti taršos mažinimo iki 2020 m. įsipareigojimų neatitiktį ir oro taršos mažinimo tikslams iki 2030 m. pasiekti“.

☐ Projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☒ Projektu neperkeliamos, tačiau įgyvendinamos šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnio 3 ir 4 dalys, III priedo 1 DALIES 2 dalis. Kartu teikiama

²² [Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

atitikties lentelė²³, kuri paskelbta ir Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS). Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės.

7. Notifikavimas²⁴ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai.

8. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas²⁵ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

☒ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas (vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 6 punktu, metodika netaikoma numatomo teisinio reguliavimo koncepcijoms ir teisės aktų projektams, kuriais tvirtinami planavimo dokumentai (plėtos programos, strateginių veiklos planų programos, kiti planavimo dokumentai).

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

9. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

10. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projekte naujų sąvokų nėra.

☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

11. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

Teisės aktų nustatyta tvarka atliktos keičiamo Plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) procedūros – atranka SPAV atlikti. Keičiamo Plano atrankos SPAV atlikti dokumentas (toliau – atrankos dokumentas) 2024-02-13 pateiktas raštu Nr. D8(E)-911 vertinimo subjektams per TAIS. Atsižvelgę į atrankos dokumente apibūdintą ir nustatytą keičiamo Plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumą ir į tai, kad nė vienam aplinkos komponentui nebus tikėtinų reikšmingų neigiamų Plano įgyvendinimo pasekmių, vertinimo subjektai pasiūlė priimti sprendimą neatlikti Plano SPAV.

12. Konsultavimasis su visuomene portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis*

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis*, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 2024 m. vasario 14 d. iki 2024 m. kovo 15 d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys. Viešųjų konsultacijų²⁶ tikslas – informuoti gyventojus ir suinteresuotas grupes apie planuojamus Plano pakeitimus, išsiaiškinti visuomenės nuomonę ir suteikti galimybę teikti siūlymus dėl į Planą įtrauktinų naujų papildomų oro taršos mažinimo priemonių. Visuomenė buvo

²³ [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

²⁴ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

²⁵ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

²⁶ <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/viesoji-konsultacija-del-nacionalinio-oro-tarsos-mazinimo-plano-pakeitimu/>

kviečiama susipažinti su paskelbta informacija ir teikti pasiūlymus raštu užpildant elektroninę anketą (epilietis.lrv.lt.). Gauti pasiūlymai dėl vienos priemonės²⁷ tikslinimo ir vienos išbraukimo²⁸, kitoms 5 naujoms papildomoms priemonėms²⁹ pritarta; pasiūlytos 8 naujos papildomos priemonės³⁰ (neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, argumentai pateikti derinimo pažymoje).

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis* neskelbtas.

13. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene

Projektas išvadoms gauti per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (TAIS, reg. [Nr. 24-2444](#), 2024-02-14 raštu Nr. D8(E)-911) teiktas visuomenei ir suinteresuotoms institucijoms³¹.

Valstybinė miškų tarnyba, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos mokslo taryba, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB „ORLEN Lietuva“, Aplinkosaugos koalicija, Inžinerinės ekologijos asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija ir Lietuvos verslo konfederacija *išvadų nepateikė*.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos duomenų agentūra, Lietuvos transporto saugos administracija, Viešųjų pirkimų tarnyba ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba *pastabų ir pasiūlymų neturėjo*.

²⁷ 10 priemonė „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. 634 „Dėl Bešeimininkio, konfiskuoto, valstybės paveldėto, valstybei perduoto turto, daiktinių įrodymų, lobių ir radinių perdavimo, apskaitymo, saugojimo, realizavimo, grąžinimo ir pripažinimo atliekomis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimas“. (Jei konfiskuotos transporto priemonės (TP) yra funkcionuojančios – privaloma į jas įmontuoti katalizatorius / DPF filtras, utilizuoti nebūtina; konfiskuotas TP atiduoti Ukrainos ginkluotųjų pajėgų reikmėms).

²⁸ 19 priemonė „Žemės ūkio subjektų informuotumo ir kompetencijų apie subalansuotą tręšimą didinimas“.

²⁹ 11 priemonė „Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimas“, 14 priemonė „Išplėsti veiklos rūšių, patenkančių į Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, išmetimo ribojimo ir įrenginių registravimo taisyklių taikymo sritį, sąrašą“, 18 priemonė „Mėšlo ir nuotekų tvarkymo statinių projektavimo ir eksploataavimo techninių ir technologinių sprendimų peržiūra ir atnaujinimas“, „Pirotechnikos priemonių naudojimo ribojimas“ (įgyvendinta), „Naudojamų azoto trąšų apskaitos kontrolės stiprinimas“.

³⁰ „I visas transporto priemonės montuoti katalizatorius / DPF filtras; griežtinti valstybines technines apžiūras“, „Griežtinti transporto priemonių taršos kontrolę eismo metu“, „Pakeisti darniųjų pirkimų kriterijus, siekiant sukurti didesnę paskatą įsigyti augalinės kilmės produktus, mažinant perteklinį gyvūninės kilmės maisto vartojimą“, „Reikšmingas mokestis už aplinkos teršimą iš mobiliųjų taršos šaltinių tarifas, taikomas įmonėms“, „Draudimas Lietuvos rinkoje pardavinėti ir instaliuoti tiek naujiems tiek esamiems pastatams iškastinio kuro katilus šilumai“, „Pirmą kartą Lietuvoje registruojami autobusai (skirti viešajam miestų transportui) tik elektriniai arba vandeniliniai“, „Draudimas centralizuotam šildymui naudoti iškastinį kurą“, „Elektromobilumo skatinimas, keičiant Alternatyviųjų degalų įstatymą (<...>; taikomas daugiklis 4 elektrai iš atsinaujinančių išteklių panaudotai transporte; <...>)“.

³¹ Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Aplinkos apsaugos agentūrai, Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Valstybinei miškų tarnybai, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos mokslo tarybai, Lietuvos duomenų agentūrai, Lietuvos transporto saugos administracijai, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, AB Via Lietuva (buvusi AB Lietuvos automobilių kelių direkcija), Valstybei įmonei Regitra, Viešųjų pirkimų tarnybai, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Valstybiniam mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centrui, AB Lietuvos geležinkeliai, AB ORLEN Lietuva, Aplinkosaugos koalicijai, Inžinerinės ekologijos asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijai, Lietuvos verslo konfederacijai.

Į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pastabas ir pasiūlymus *atsižvelgta*.

Su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, VĮ „Regitra“ ir AB „Via Lietuva“ (buvusi AB Lietuvos automobilių kelių direkcija) pastabos *suderintos darbo tvarka*.

Pasiūlymai ir pastabos darbo tvarka aptartos ir *suderintos* su Energetikos ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir VŠĮ „Žiedinė ekonomika“ atstovais – Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-48 „Dėl Darbo grupės nacionaliniam oro taršos mažinimo planui atnaujinti sudarymo“ sudarytos darbo grupės (toliau – Darbo grupė) nariais. Darbo grupės 2024 m. balandžio 18 d. posėdyje priimti kompromisiniai sprendimai dėl pateiktų pasiūlymų tikslinti keičiamo Plano įgyvendinimo priemonės, neatsižvelgti į tam tikrus pasiūlymus. Argumentai, kodėl į VŠĮ „Gyvi gali“, VŠĮ „Žiedinė ekonomika“, piliečių Ramūno Styros ir Giedriaus Lingio pastabas *neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies*, pateikti derinimo pažymoje (TAIS, reg. [Nr. 24-2444\(2\)](#)).

Atsižvelgus į gautas pastabas ir pasiūlymus, 2024 m. balandžio 18 d. Darbo grupės posėdyje priimtus kompromisinius sprendimus, keičiamo Plano tikslų, uždavinių įgyvendinimo priemonių plano projekte patikslinta:

- esamos 6 priemonės „Mažiau taršių kelių transporto priemonių įsigijimą ir registravimą skatinantis teisinis reglamentavimas“³², 8 priemonės „Transporto priemonių išmetamų teršalų nuotolinės stebėsenos sistemos taikymas“³³ ir 23 priemonės „Mokslinių taikomųjų tyrimų, skirtų oro taršos apskaitai, mažinimui (valdymui), oro kokybės vertinimui, prognozavimui ir gerinimui, plėtojimas“³⁴; naujos 18 priemonės „Žemės ūkio subjektų informuotumo ir kompetencijų apie subalansuotą tręšimą didinimas“ *aprašymai*;

- esamos 2 priemonės „Išankstinis eksploatuojamų vidutinių (1–50 MW) kurą deginančių įrenginių modernizavimas ar keitimas“, 4 priemonės „Mažų kurą deginančių įrenginių išmetamųjų teršalų ribinių verčių suderinimas su ekologinio projektavimo reikalavimais“, 6 priemonės „Mažiau taršių kelių transporto priemonių įsigijimą ir registravimą skatinantis teisinis reglamentavimas“³⁵, 8 priemonės „Transporto priemonių išmetamų teršalų nuotolinės stebėsenos sistemos taikymas“³⁶, 12 priemonės „NMLOJ išmetimo mažinimo sistemos ir (ar) metodų tobulinimas“³⁷, 15 priemonės „Neorganinių (azoto) trąšų naudojimo reglamentavimas“, 20 priemonės „Kietojo kuro (išskyrus biokurą) sudėties ir kokybės reikalavimų nustatymas“³⁸, įgyvendintos priemonės „Namų ūkių (būstų) jungimosi prie centralizuoto šilumos tiekimo (toliau – CŠT) sistemos skatinimas“³⁹ ir „Namų ūkių (būstų) šildymo įrenginių inventorizavimas“⁴⁰; naujos 11 priemonės „Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimas“ ir 18 priemonės „Žemės ūkio subjektų informuotumo ir kompetencijų apie subalansuotą tręšimą didinimas“ *įgyvendinimo metai*;

- už esamų 20 priemonės „Visuomenės informavimas apie namų ūkių (būstų) šildymą“⁴¹ ir 27 priemonės „Visuomenės informuotumo apie aplinkos oro užterštumo neigiamą poveikį visuomenės sveikatai didinimas“⁴² *įgyvendinimą atsakingi subjektai*;

- esamos 2 priemonės „Išankstinis eksploatuojamų vidutinių (1–50 MW) kurą deginančių įrenginių modernizavimas ar keitimas“, 8 priemonės „Transporto priemonių išmetamų teršalų

³² Galiojančio Plano priemonė P22.

³³ Galiojančio Plano priemonė P32.

³⁴ Galiojančio Plano priemonė P61.

³⁵ Galiojančio Plano priemonė P22.

³⁶ Galiojančio Plano priemonė P32.

³⁷ Galiojančio Plano priemonė P35.

³⁸ Galiojančio Plano priemonė P57.

³⁹ Galiojančio Plano priemonė P52.

⁴⁰ Galiojančio Plano priemonė P58.

⁴¹ Galiojančio Plano priemonė P48.

⁴² Galiojančio Plano priemonė P65.

nuotolinės stebėsenos sistemos taikymas⁴³ ir 12 priemonės „NMLOJ išmetimo mažinimo sistemos ir (ar) metodų tobulinimas“⁴⁴ finansinės projekcijos;

- išbraukta priemonė „Suskystintų gamtinių dujų degalų infrastruktūros diegimas“⁴⁵, pateikiant nuorodą prie ją apimančios ir Plano 1.2 uždavinį įgyvendinti padėsiančios NEKSVP priemonės T2-E;
- papildyta (sugrąžinta galiojančio Plano) NH₃ taršai mažinti skirta 16 priemone „Palankių aplinkai ūkininkavimo metodų rėmimas“;

- patikslintos⁴⁶ ir įtrauktos naujos nuorodos į NEKSVP priemones (T22-P „Dviračių ir motorinių dviračių įsigijimo skatinimas“, T30-E „Alternatyvaus kuro naudojimas Klaipėdos uoste“, T31-E „Elektros tiekimo jūrų uoste plėtra“, T32-E „Tvarios vidaus laivybos skatinimas“).

14. Projekto rengėjai

Projektą ir Atrankos SPAV dokumentą parengė Aplinkos ministerija, Nacionalinio oro taršos mažinimo plano pakeitimo projekto rengimą koordinavo ir rengiant projektą dalyvavo Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas Vitalijus Auglys, tel. +370 68646087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnioji patarėja Elena Auglienė (tel. +370 64522458, el. p. elena.augliene@am.lt), patarėja Danguolė Sužiedėlytė (tel. +370 68772136, el. p. danguole.suziedelyte@am.lt), kiti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-48 „Dėl Darbo grupės nacionaliniam oro taršos mažinimo planui atnaujinti sudarymo“ sudarytos darbo grupės nariai iš Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūros, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės miškų tarnybos, Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Aplinkosaugos koalicijos (asociacijos „Klaipėdiečių iniciatyva už demokratiją ir ekologiją“, VšĮ „Žiedinė ekonomika“).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas su priedais, 73 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 8 lapai.
3. Atitikties lentelė, 2 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

D. Sužiedėlytė, +370 687 72136, el. p. danguole.suziedelyte@am.lt

⁴³ Galiojančio Plano priemonė P32.

⁴⁴ Galiojančio Plano priemonė P35.

⁴⁵ Galiojančio Plano priemonė P27.

⁴⁶ T2-E „Alternatyviųjų degalų infrastruktūros ir TP plėtos skatinimas“, T3-E „Geležinkelio ir riedmenų elektrifikavimas“, T5-E „Mažiau taršių judumo priemonių skatinimas“, T6-E „Automobilių registracijos mokestis“, T11-E „Transporto priemonių atnaujinimas, taikant žaliuosius pirkimus“, T11-E „Transporto priemonių atnaujinimas, taikant žaliuosius pirkimus“, T12-E „Mažos taršos zonų nustatymas miestuose“, T13-E „Elektromobilių įkrovimo infrastruktūra“, T15-E „Darnaus judumo priemonių įgyvendinimas“, T18-E „Dviračių transporto infrastruktūros plėtra“, T19-E „Transporto priemonių išmetamų teršalų stebėsenos sistema“, T23-E „Darnaus judumo skatinimas“, T26-E „Tvarios oro uostų infrastruktūros plėtra“, T27-E „Akcijų įstatymas“, T28-E „ATLPS2 paketo įgyvendinimas“, AEI15-E „Žaliojo vandenilio gamybos plėtra“, AEI17-E „AEI naudojimo centralizuoto šildymo sektoriuje skatinimas“, AEI26-P „Išskatinio kieto kuro naudojimo ribojimas pagal vietovę“, A11-E „Gamtai palankus sodų ir uogynų tvarkymas“, A14-E „Išskatinio kuro naudojimo mažinimas“, A21-E „Subalansuoto tręšimo sistema“, A13-E ir A13-P „AD varoma technika“, P2-E „Energinės vartojimo efektyvumo didinimas (EVE)“, T2-P „Alternatyviųjų degalų infrastruktūros plėtos skatinimas“, išbrauktos T5-P „Mažiau taršių transporto priemonių skatinimas“, A13-E „Mokestinių lengvatų, taikomų žemės ūkio veikloje naudojamam transportui, atsisakymas“, A21-P „Subalansuoto tręšimo sistema“, AEI6-E ir AEI36-P „Investicinė parama biometano gamybos ir biodujų valymo įrenginiams įrengti“, P5-P „Taršių technologijų keitimas“.